

[Horn.]

den naturlige udvikling i at få luft i de nordiske lande hele 1700-tallets slutning og 1800-tallet igennem.

Jeg har både ved første og anden behandling nævnt, at der er adskillige, som mener, at der er en del at rette også fra universiteternes side. Jeg personlig har ingen erfaring for, hvorledes det forholder sig, men jeg har al grund til at tro, at den mening, både lærerne, rektorerne og ikke mindst de universitetsstuderende, som har gået på universitetet i nogle år, har om tingene, ikke kan være helt hen i vejret, og det er jo bekendt, hvorledes man for et års tid siden fra studenternes side reagerede over for den måde, undervisningen er tilrettelagt på.

Det er muligt, at denne undervisning, disse traditioner, har mange gode ting i sig; det skal jeg slet ikke bestride, og det anerkendes også fra de studerendes side. Der er mange ting, der må se mærkelige ud, men er nødvendige. På den anden side tror jeg — og det har jeg fået forklaret af de folk, der har skoen på — at universiteterne har traditioner, som kan være skønne og stolte, men de må gøre sig klart, som den gamle latinske skole måtte gøre det, selv om den gjorde det modvilligt, at udviklingen nu og da kræver revision. Man kan ikke leve alene på traditioner.

Jeg har hverken tidligere eller ved denne lejlighed villet fremføre disse synspunkter som nogen kritik af den højere undervisning; jeg har blot villet føre de studerendes røst ind også i dette hus.

Jeg ved ikke, hvilket indtryk den reaktion, der fandt sted i Amerikas højere skoler, da de så den første sputnik gå til vejrs, har gjort på de danske universiteter og læreanstalter, men jeg mener at forstå af det, jeg har kunnet læse mig til, at de derovre opdagede, at de havde været for optaget af deres gamle former, og imens var der nogle i den øvrige verden, som havde beskæftiget sig med ting, der havde mere forbindelse med fremtiden; så vidt jeg har forstået, søger de nu i Amerika at sætte alt ind på at indhente det, de har forsømt ved i alt for lang tid at have kælet for stolte og smukke traditioner. Traditionen skal jeg i øvrigt ikke underkende, men jeg håber for vor lille nations, for vort

folks skyld, at vore folkeskolers og gymnasiers, universiteternes og læreanstaltens folk vil tage disse synspunkter med i deres overvejelser. Det kan være tungt at skulle give afkald på stolte traditioner, på vaner og arbejdsmetoder — det kender man også fra erhvervslivet — men vor tids krav kan sidestilles med den omvæltning, der skete og måtte ske, da industrialismen satte ind over Europa. Sådan opfatter jeg situationen, og jeg tror på, og jeg ønsker, at skolefolkene både ved folkeskolen og den højere skole må formå på grundlag af det, vi her har bygget op, at skabe en studerende ungdom, der vil være i stand til at løse de opgaver, der tilfalder vor nation, både af hensyn til os selv og de nationer, vi samarbejder med.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslagene til vedtagelse.

Hartling: Hvad angår lovforslagenes hovedlinjer, kan jeg henvise til min redegørelse ved anden behandling; i dag ønsker jeg blot at knytte nogle få bemærkninger til de problemer, som især har trængt sig på mellem anden og tredje handling.

Jeg vil for det første rette den misforståelse, som åbenbart er ret almindelig, at venstre skulle have gjort sin stilling til skolelovsforslagene afhængig af lærernes stilling. Sådan forholder det sig ikke — sådan sagde jeg heller ikke ved anden behandling. Det, jeg sagde, var, at venstre havde givet sin tilslutning til denne lovgivning, som den forelå ved anden behandling, med de ændringsforslag, som Danmarks Lærerforening var gået ind for. Hvis det så viste sig, at Danmarks Lærerforening alligevel ikke gik ind for de pågældende ændringer, ville vi forbeholde os vor stilling. Vi var — sagde jeg — villige til at forhandle videre om skolelovsforslagene, men så blev det på et lidt andet grundlag. Derfor bad vi ministeren skaffe klarhed på dette punkt.

Sagen er jo, at mit parti allerede i oktober 1955 fremsatte et i enkeltheder formuleret forslag både til en folkeskolelov og til en gymnasielov. Der vil man kunne se, hvilket mål vi har haft for vort arbejde med disse forslag. Det skolesyn, som bar disse forslag, var ikke formet i afhængighed af nogen organisation.

Under arbejdet med skolelovgivningen nåede man i april i fjor frem til principiel